

Zsonglőrök és digitális varázslat

MUNKATÁRSUNKTÓL

Lehet-e zsonglőrökön labda nélkül? A Budapesti Francia Intézet és a Trafó holnap és holnapután este nyolc órakor bemutatja a Compagnie Adrien M Convergence 1.0 című előadását.

Mi történik, ha egy zsonglőrt és egy csellistát magára hagyunk egy különös világban – vetített térben –, ahol az új technológiák jövőtől korlátok nélkül játszhatnak hanggal, labdával, látványval? És nem utolsósorban magával a hagyományos zsonglőrökös fogalmával...

Adrien Mondot Convergence 1.0 című előadása valós és virtuális labdák valószínűtlen koreográfiája. A fiatal zsonglőr-informatikus költői képek sorában fogalmazza meg, hogy mit jelent neki a zsonglőrök illúziókkal teli világa, miközben a digitális technológiával és élő zenével való találkozásban megkérdőjeleződik, majd újjászültek a zsonglőrökös műfaja.

Az előadás olyan világba vezet, amelyben a labda és a digitális technológia nem eszköz, nem pusztán a történet elmesélését szolgálja, hanem bennük testesül meg a fantázia és a fantasztikus valóság találkozása. Adrien Mondot 2004-ben alapította társulatát, amely a cirkusz fiatal tehetségei fórumon mutatkozott be Convergence 1.0 című darabjával. Azóta nemcsak Franciaországban ismertek, hanem nagy sikerrel turnéztak Ázsiában is.

A cirkusz új útjaira vezet a fiatal francia művész úttörő munkája. Gall földön amúgy is kísérleteznek a műfaj tagításával. Néhány évvel ezelőtt épp a Trafóban lépett föl egy olyan együttes, amelynek tagjai alighogy kiléptek a főiskoláról, lendületes akrobatikájukat a színház nyelvvel párosították, rengeteg humorral, szellemmel, frissességgel. A legváltozatosabb hétköznapi tárgyakat, eszközöket használták föl a megszokott hálók, trapézok, miegymás helyett, hogy életet csempésszenek produkciójukba.

Kerámiák és Eifert-fotók Vásárhelyen

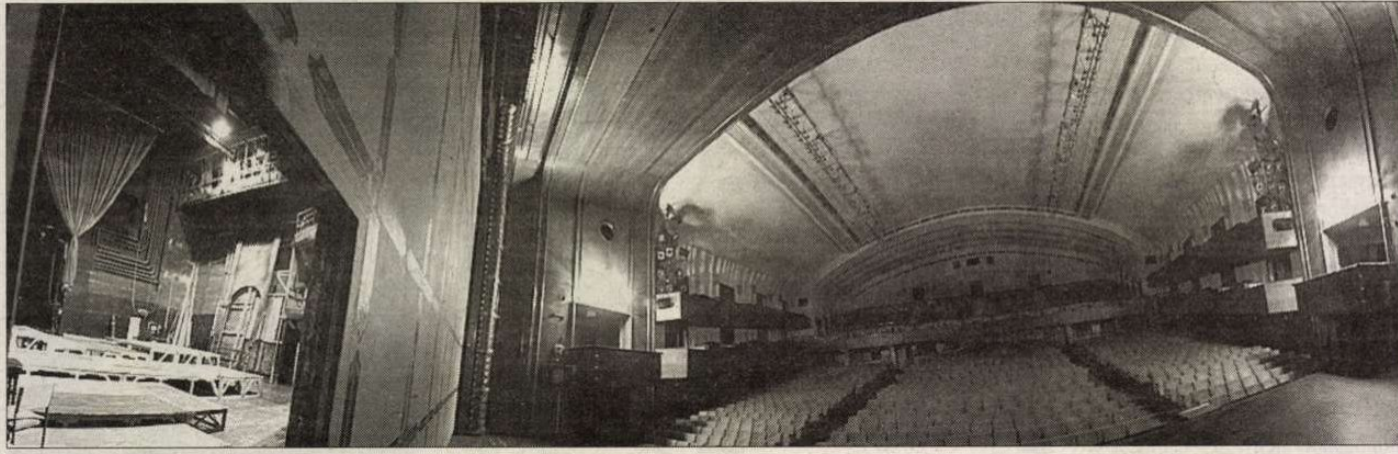
BALINT JÓZSEF

Hódmezővásárhelyen, az Alföldi Galériában két kiállítás is megtekinthető. Január 15-ig láthatók itt neves hazai, valamint francia és japán keramikumművészeknek az alkotásai. Az immár kilencedik vásárhelyi kerámiaszimpozíumot a helyi önkormányzat a Magyar Keramikusok Társaságával és a Wartha Vince Kerámia Művészeti Alapítvánnyal közösen szervezte, amely iránt rendkívül nagy érdeklődés tapasztalható a dél-magyarországi régióban.

A vásárhelyi születésű és világhírűvé vált Eifert Jánosnak az elmúlt negyven év alatt készült fotóiból is az Alföldi Galériában látható kiállítás. Képei arról tanúskodnak, hogy a fotóművészet jeles hazai képviselője igen sokoldalú, folyamatosan megújuló, kísérletező alkotó. Eifert János egyébiránt tanárként, szakíróként és szerkesztőként is jelentős tevékenységet folytat. Eddig a világ harminchárom országában fényképezett. Ebből és különböző témáiból páratlan értékű archívumot állított össze, amelyet Hódmezővásárhely után külföldön is be fog mutatni.

Színházi kalauz januárra

Csaknem harminc bemutató kerül színpadra az új év első hónapjában

Új világok tárulnak fel a majd harminc frissen bemutatott színdarab közönsége előtt

FOTÓ: BURGER ZSOLT

Januárban a budapesti és a vidéki színházak is felfrissítik, bővítik repertoárjukat. Az év első hónapjában csaknem harminc bemutatót rendeznek országsszerte. A balettektől a bábelőadásokig, a drámákon és a mesejátékokon át a könnyűfarsó tragédiáig, minden műfajban a legjobbak csalogatják előadásukkal a vörös függöny elé a közönséget.

MOLNÁR GYÖRGYI

Volt öt évünk címmel mutatja be a Művészetek Palotája holnap kétszereplős romantikus musicaljét Kamarás Iván és Malek Andrea főszereplésével. Január 6-án az Örkeny István Színház várja a nézőket Finito című komédiájára, amely Mácsai Pál rendezésében kerül színpadra. A főbb szerepeket Csujja Imre, Für Anikó és Pogány Judit játssza. Ugyanezen a napon a Magyar Állami Operaház gálaműsorral köszönti Polgár Lászlót, a Kossuth-díjas, világhírű operaénekest hatvanadik születésnapján.

A Vígyszínház Gabriel García Márquez világhírű művét, a Száz év magányt állítja színpadra 7-én Forgács Péter rendezésében. A fővárosban a következő előadás Federico García Lorca Bernarda Alba háza című drámája lesz,

amelyet a Budapesti Kamaraszínház Ericsson Stúdiója mutat be 10-én. Az öt gyermekével és egy örült anyával magára maradó hatvanéves asszonyt Tímár Éva játssza. Az Ikarosz Színházban Hargitay III. című egyszemélyes előadásának premierjét láthatjuk 27-én. A darab írója, rendezője és egyedüli szereplője Borbély György lesz.

A Várszínházban található Nemzeti Táncszínház, amely december 1-jén ünnepelte megnyitását ötödik évfordulóját, gyermekek és felnőttek számára egyaránt élvezetes premierekkel rukkol elő. Itt a Pöttyös Panna utazásai című meseballett láthatjuk 18-án a Magyar Balett Színház tagjainak tolmácsolásában, akiket a Talamba ütőegyüttes kísér. Ezt a Zéró balett-társulat 29-i bemutatója követi Sirálysikoly címmel Berger Gyula rendezésében. A Ka-

tona József Színház kamaraszínházában 18-án Szophoklész Trakhiszi nők című műve előtt lebben fel először a függöny, a következő napon pedig Ibsen művét, A vadkacsát láthatjuk. A Budapest Báb- és Színház a vilniusi „Lele” Bábszínházzal közös produkcióval, a Hamuba sült mese című előadással várja a kicsiket és szüleiket 19-én. A MU Színház ugyanezen a napon bemutatott Úvegburája a Budapest Tánciskola Műhelyéből került a színpadra. A Trafó ebben a hónapban négy új darabbal csalogatja a közönséget: 5-én a francia Adrien Mondot társulata Convergence 1.0 című cirkuszi előadását láthatjuk, 12-én a PR-evolution Dance Company lép színpadra Mindegy című darabjával, 19-én A testek felszínének esetleges állapotairól beszélnek a Fortedanse-Horvát Csaba Társulat tagjainak beszédes mozdulatai, 25-én pedig Nagy Andrea mutatja be Éneklő izületek című táncprodukcióját.

A vidéki színházak premierjeinek sorát a Kék Duna hangjaival című Johann Strauss-gálával nyitja meg ma este a Szegedi Nemzeti Színház. Ugyanitt kerül a közön-

ség elé 30-án Martin McDonagh Az alhangya című komédiája. A Kecskeméti Katona József Színházban A kisfiú meg az oroszánok című mesejátékot 9-én, Gogol Háztűznéző című művét pedig 26-án játsszák. A Békés Megyei Jókai Színház január 12-én mutatja be Verestvérek című musicaljét, a Kaposvári Csiky Gergely Színházban pedig 13-án láthatják a Réthly Attila rendezte Karnebal című darabot. Egressy Zoltán álomthrillerjét, a Balesetet a Veszprémi Petőfi Színház állítja színpadra január 19-én. A Miskolci Nemzeti Színház is két bemutatóval várja a nézőket ebben a hónapban. Elsőként, 26-án a Hoffmann meséi című operát játsszák Halasi Imre rendezésében, ezt a vihar kapujában című színmű követi a hónap utolsó napján. Az egeri Gárdonyi Géza Színház Slawomir Mrozek Tangó című abszurd játékát mutatja be január 26-án.

A Győri Nemzeti Színház is előáll egy premierrel az új év első havában. Friedrich Schiller világhírű művét, az Ármány és szerelem című drámát Ács János rendezésében 27-én játsszák először.

Mostohaként Kárpátalján

A nehéz körülmények összekovácsolták a magyar színházat

A beregszászi magyar színházban színésszé érett Trill Zsolt és Szűcs Nelli ebben az évadban a Csokonai Színház társulatához szegődött. A színészházaspár két gyermekével Debrecenbe költözött. A kárpátaljai kezdetekről és a debreceni folytatásról Szűcs Nellivel beszélgettünk.

DOMBI MARGIT

Fennállásának másfél évtizede alatt kiváló, nemzetközi színvonalú produkciókkal írta be magát a magyar színjátszás történetébe a beregszászi színház. Minek köszönhető ez a teljesítmény?

– Mindig is éreztük annak a hátrányát, hogy nem áll mögöttünk sem az ukrán, sem a magyar állam, nincs anyagi biztonság, ezért elképesztően primitív körülmények között kell dolgoznunk, de történetünkkel valami, ami egyszeri és megismételhetetlen, amihez a társulat elkötelezettségén túl hozzájárult az is, hogy zárványként léteztünk. A magyar színház tagjaiként mostoha gyerekek voltunk. Saját magunkból kellett kiizzadnunk egy teljesen önálló világot. Ebben a közegben természetes volt, hogy a társulat sohasem tekintette véglegesnek azt a szöveget, amit kézhez kapott. Vidnyánszky Attila vezetésével mindig közösen születtünk meg azt a darabot, amit a közönség elé vittünk. Ez viszont hallatlan erővel töltött fel bennünket, olyan energiával, ami legalább annyira táplálkozott elkeseredésből és csak azért isből, mint hitből és lelkesedésből.

– Hogyan jutottak el Vidnyánszky Attiláig, illetve a beregszászi színházhoz?

– Én egy egészen kicsi faluban, Tiszaujlakon születtem, Zsolt pedig egy még kisebb faluban, Sárosorosziiban látta meg a napvilágot. Bár sokszor szerepeltem versmondással iskolai ünnepeken, inkább énekesnek szerettem volna lenni, mint színész. Véletlen volt, hogy a kijevei színművészeti főiskolán éppen akkor indítottak egy magyar osztályt, amikor a középiszkolát elvégeztem, és az is, hogy az autövető-oktatóm olvasta a főiskola felhívását. Fülön fogott azzal a felkiáltással, hogy ha az óráimon tudsz szerepelni, akkor ott is megmutathatod magad. Azzal elvitt Kijevbe, ahol azonnal fel is vettek a főiskolára. Zsoltnál is valami hasonló történt, annyi különbséggel, hogy benne középiskolai magyar tanára, egyben Vidnyánszky Attila édesanyja látta meg a fantáziát. Négy évig voltunk osztálytársak, két évig kollégák, mire a magunk számára is felfedeztük egymást.

– Milyenek találják a magyarországi színházi közeget?

Szűcs Nelli

– Nekem kisebb csalódást jelent az, hogy ha Budapesten színházba megyek, gyakran látok olyan előadásokat neves társulatoktól, amik sem szellemileg, sem érzelmileg nem érintenek meg. Ez nekem új, ezt nem értem, ugyanis egyszerűen nem tudom elképzelni, miként lehet egy estét úgy végigjátszani, hogy a színész nem ad önmagából semmit, gyakorlatilag nincs is jelen, csak oda-dobja a darabot. Ez a tapasztalat különösen azért lep meg, mert a Szarvassá változott fiúkban volt szerencsénk Törőcsik Marival dolgozni, és vele nemhogy előadásom, de próbán sem fordult elő, hogy ne lett volna teljes valójában jelen. Pedig Gyulán, a harmincfokos melegben rá is ugyanolyan kegyetlenül tüzött a nap, mint ránk.

Összművészeti szeánsz fiatal alkotók között

A különböző művészeti ágak ifjai mutatkoznak be azon a fesztiválon, amelyet a MU Színházban rendeznek a napokban. A szeptemberben indított programsorozat második felvonásának célja, hogy lebontsa a jövő alkotóit képző iskolák közötti merev határokat.

MTI

Kreatív összművészeti kísérletel indítja az évet a MU Színház: ma nyílik a Képzőművészeti Egyetem látványtervezői tanszékének második workshopja és kiállítása. A teátrum programja szerint az Átjáróház – Átlátszóság című rendezvény kreatív összművészeti kísérlet – zene, tánc, film- és színházművészet – a látvány körül. A rendezvényen a Magyar Képzőművészeti Egyetem, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, a Színház- és Filmművészeti Egyetem, valamint a Budapest Tánciskola vesz részt. A fesztivál célja a művészeti ágak, iskolák közötti merev határok lebontása, a különböző területeken alkotó művészek együttműködésének elősegítése.

A program első részét szeptemberben láthatja a közönség. A rendezvény címében az Átjáróház az egyetemek, a művészeti ágak közti átjárhatóságra utal. A fesztivál másik kiindulópontja az átlátszóság. A színházban holnap és holnapután az újdívek Urbán András Társulata olyan kegyetlenül tüzött a nap, mint ránk.

Elhunyt Nagy Gáspár költő

A Kossuth- és József Attila-díjas alkotót 57 éves korában, türelemmel és méltósággal viselt hosszú szenvedés után, tegnap érte a halál.

„Nagy Gáspár munkásságát a magyarság sorskérdései iránti érzékenység és a felelős emberi létezés igénye határozta meg” – fogalmazott az MTI-hez eljuttatott nekrológban a Katolikus Rádió, amelynek kulturális szerkesztőségét 2004 óta vezette a költő. Nagy Gáspár példamutató bátorsággal már akkor vállalta ’56 örökségét, amikor a bünyösök megnevezése még tilalmas beszédként minősült.

1949. május 4-én, Bérbaltaváron született. A Szombathelyi Tanárképző Főiskolán végzett népművelés-könyvtár szakon, majd esztétikát tanult. Versei 1968-ban jelentek meg először. Az írószövetségben 1981-től választmányi tagként, 1989-től elnökségi tagként tevékenykedett. 1989-90-ben az MDF választmányi tagja volt.

Leginkább a kelet-közép-európai helyzet, a magyarság sorsa foglalkoztatta. A fiú naplójából című, 1956-ot idéző verse volt az oka a Tiszatáj 1986-os betiltásának. Szabadrabok című, 1999-ben megjelent gyűjteményes kötete tartalmazza mindazon verseket, amelyeket korábban a cenzorok miatt ki kellett hagynia kötetéből.

Nagy Gáspárt 1977-ben Radnóti-díjjal, 1990-ben József Attila-díjjal, 1993-ban Nagy Imre-émlékplakettel, 1994-ben Kőlcsey-díjjal, 1999-ben Balassi Bálint-émlékardal, 2000-ben Kossuth-díjjal, 2006-ban Magyar Örökség-díjjal tüntették ki. (MTI)

az Árvacsáth verseinek felhasználásával készült előadása látható. A Tünet Együttes, Szabó Réka társulata január 8-án és 9-én játssza újra a Szeánsz című produkciót, amelyet az őszi fesztiválon mutatott be. A hónap második felében Árvai György és az 1984 óta működő Természetes Vészek Kollektíva műfajilag nem egyszerűen besorolható előadásai következnek, „62 NAP” – halálútinapló, illetve Pre-actio – a következmény előtt! címmel. „Nem színház, nem tánc, nem kiállítás, nem objekt vagy asszablage, nem videoinstalláció, nem hangjáték, nem hangköltészet s nem koncert. Viszont mindez egyszerre” – írta a produkciókról a MU Színház.

Január utolsó három napján Ágens produkcióit, az Ulixes című „intrapersonális operát” és a nemrégiben bemutatott „plastic-fantastic-bombastic”-ot tűzi műsorra a színház. Az utóbbi előadás az Ágens-produkciók színpadának gazdag képzőművészeti hátterre helyett most majdnem üres térben zajlik. A történet az ironiával szemlélt Kékszakállú története, Bartók nélkül, fordított szereposztásban – olvasható a színház honlapján.